

Dissertatio Academica,
Continens
Observationes Quasdam
Circa
Fus Ceremoniale Politicum,

Quam

Venia Ampliss. Facultatis Philosophicæ Aboënsis,
Præside
Mag. JOHANNE BILMARK,
Historiar. ac Philosoph. Pract. Professore Reg. & Ord.
Pro Laurea

Publico Examini committit

ULRICUS WILHELMUS NORRMAN,
Sudermannus.

In Auditorio Majori die XVI Junii MDCCXCV,

H. a. m. f.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIANIS.

THE COUNCILS OF PONTIUS PILATE

PRÆFATIO.

Ex quo homines animadverterunt, quantum utilitatis, commoditatis atque jucunditatis ex aliorum confortio & ope percipere possent, de eo solliciti fuisse videntur, quo potissimum modo eos sibi redderent propensos. Fini autem huic obtainendo nequaquam sufficiebat, si de aliis, a quibus emolumentum quoddam expectabant, bene sentirent, sed quum de aliorum propensione ex certis, quæ in externos sensus incurruunt, indiciis judicemus, necessarium fuit, per talia declarare signa, quantum quis alteri placere discuperet. Hinc ortum est decorum, in eo consistens, ut in negotiis cum aliis quisque ita se gerat, ut illi mox intelligent, quod eorum habeat rationem, sive ordinem, sive dignitatem, sive locum ac tempus considerent, simulque præsumere queant, quid ab hoc in se benigne affecto exspectare debeant. Convenit hoc decorum philantiae, animis mortalium alte insitae, &, ne quid dissimulemus, revera est quasi condimentum vitæ humanæ; quod in civitatibus præcipue valet, quarum consistentia sicut diversos civium ordines va-

A

riasque

riasque munerum distinctiones postulavit; ita his n-
trisque additi sunt certi honores, ipsis officialibus præ-
standi. Consultissima insuper suasit ratio, in negotiis
majoris momenti nonnullas adhibere sollennitates,
quarum ea fuit vis, ut pluribus consciis rei, de qua
agebatur, neuter contrahentium quidquam in frau-
dem exsecutionis negotii moliretur. Imo quum sæpe
incident casus, quibus uni Nationi cum altera interce-
dunt negotia, jam enim bella sunt componenda, jam
foedera pangenda, jam alii tractatus in salutem ac
commodum utriusque gentis sanciendi; quisque faci-
le animadvertisit, in his frustra exspectari successum,
nisi illi, qui capita sunt Nationum repræsentativa, &
harum caussam agunt, honoris veluti promulside deliniantur,
ut postulatis proponendis benignas præbeant aures. Ex his jam allatis, aliisque similibus causis
sensim introductæ sunt *Ceremoniae*, quibus indi-
gitamus signa eorum, quæ quis in variis statibus,
actionibus & circumstantiis observabit; qualia signa
præscribit *jus Ceremoniale Politicum*, quod nititur pacto
inter Principes ipsos vel horum Legatos de honoris
testificationibus, quas sibi invicem in conventibus
publicis præstare tenentur. De quo jure nonnullas
in hac dissertatione observationes B. C. D. afferre,
atque mitiori Benevoli Lectoris censuræ submittere
constituimus.

§. I.

In theatrum hujus mundi adeo pares prodeunt
singuli homines, ut inter porphyrogennetam & in-

) 3 ()

quilini infantem, inter eum qui in regale solium aliquando adscendet, & qui stivam tenebit, nulla omnino appareat prærogativæ nota; quam æqualitatem homines etiam retinent, quamdiu in statu vivunt naturali. Hujus paritatis est consequens, ut quicunque ab altero aut officia aut honoris præstationem desiderat, eodem erga hunc se gerere debeat modo. Rebus publicis autem constitutis, variisque civium ordinibus ac munerum subselliis ex necessitate publica introductis, diversus quoque honoris splendor ex auctoritate Principis diversis tributus fuit civibus. Enimvero quum Principes sint Personæ vel Physicæ tantum, vel Physicæ & Morales simul, majestate seu complexu summorum quorumlibet jurium, quæ necessarium cum salute civitatis habent nexum, insignes; evidens est, quod quamvis Princeps in civitate vivat, ad alias tamen Nationes & harum Rectores non aliam, quam arbitrariam, habeat relationem, ac proinde Principes & Nationes considerentur ut personæ, in statu viventes naturali, adeoque non alia sibi invicem præstare teneantur officia aut alium in conventibus honorem, quam ea de quibus præstandis speciatim antea convenerint. Quamvis etiam Princeps a peregrino cive nullam reverentiam, quæ homagii speciem præbet, exigere juste queat; attamen si hic in illius venire conspectum desideret, æquum est, ut hoc fiat ad earum ceremoniarum tenorem, qui inter cultas & decori observantes Nationes pas-

sum invalidit; si autem quid ultra ab eo postuletur, ad imitationem CONONIS Atheniensis, eavet, talem extraneo Principi præstare honorem, qualem civitati suæ opprobrio futurum præsumit.

§. II.

Quum Jus Ceremoniale Politicum a Principium arbitrio præcipue dependeat, evidens est, quod certis atque uniformibus non constet regulis, sed pro varia Principium ac Nationum conditione, nec non diversitate temporum & aliarum circumstantiarum mutetur, ac proinde in sistema quoddam redigi nequeat. Ferme etjam accedit, ut quo majori potentia aut rerum successu Princeps emineat, eo prolixiores honoris testificationes sibi suisque Legatis præstolari soleat, rarius autem impetraverit. Si autem quidam juris Ceremonialis articuli longiori usu sunt observati, his multum auctoritatis inesse censemur. Hinc D:rus de VATTEL: *Il faut observer au sujet des choses d'institution et d'usage, que quand une Coutume est tellement établie qu'elle donne une valeur réelle à des choses indifférentes de leur nature, et une signification constante, suivant les moeurs et les usages; Le Droit des Gens Naturel et Necessaire oblige d'avoir égard à cette institution, et de se conduire par rapport à ces choses-là, comme si elles avoient d'elles-même la valeur, que les hommes y ont attachée. Le Droit des Gens Tom. II. pag. 133.*

§. III.

§. III.

Quoties Principes ipsi in locum quendam vel propter communem salutem vel se salutandi causa conveniunt, de apicibus juris Ceremonialis adeo parum disputant, ut potius Majestatis suæ fulgorem quasi occultantes privatorum tantisper imitentur conditionem, liberiori conversatione, sed cum accuratissima civilitatis morum observantia, ita fruituri. Cujus rei luculenta nobis exempla suppeditat Historiam antiqua, quam recentior. Dum Abimelechus, Philistæorum Rex, potentiam Patriarchæ ISAACI indies videret accrescentem, propterea que timeret, ne hic eadem in ejus perniciem forte abuteretur, ad ISAACUM, duobus comitatus amicis accessit, ut foedus inirent, quo neuter alteri noxam aliquam inferret, quod etjam sine magna pactum fuit ceremoniarum pompa, Gen. XXVI. 26 seq. Nec minus memoria est digna AGESILAI, Lacedæmoniorum Regis, modestia, qui quum Persarum Regem in angustias ita redegisset, ut hic pacem petere cogeretur, & hujus proinde Satrapa Pharnabazus, Agesilaum excepturus, magnificentiam Persarum & luxum adhibuisset, Rex Spartanorum, caespii infedit, quo modo fastum Persarum ita confudit, ut Pharnabazus, juxta eum accumbens, pacis conditiones sibi dictatas acciperet (*a*). Pulchra quoque & humanitatis plena exempla nostrum seculum vidi plura, sed quibus recentendis, ut pote notissimis, jam abstinemus. Contra ea non reticent:

ticent Historici alia Juris Ceremonialis monumenta, barbariem quorundam Principum maximam indicantia. De Cananæorum Rege Adonibeseko legimus, quod spectaculo LXXII Regulorum, a se superatorum, & sub mensa, ad quam prandium sumebat, projecta frusta, amputatis prius manuum & pedum pollicibus, colligentium delectaretur, *Judic.* I. 7. Cui gemina fere sunt, quod Persarum Monarcha **SAPORES I**, Imperatore **VALERIANO**, quem captivum duxerat, nulla pristinæ dignitatis habita ratione, tamquam scabello uteretur, quoties equum concenderet; quali etjam indignitate **TAMERLANEM** erga Turcarum Imperatorem **BAJAZETHUM**, qui in suam pervernerat potestatem, usum fuisse constat.

(a) *PLUTARCH.* in *Vita Agesilai.*

§. IV.

Liceat adhuc, quoniam de ceremoniis tam placidis, quam violentis, in Principum conventibus observatis, hactenus egimus, casum, qui inter utrasque medium tenere potest locum, & quem antiqua monumenta Gothica exhibent, commemorare. Perhibent autem illa, quod quum Sveciæ Rex **EMUNDUS Slemme** (a) & Daniæ Rex **SVENO OTTO**, ex barba bifurca cognominatus, præsente etjam Norwegiæ Rege, finium imperii determinandorum causa in parva insula Danaholm, duobus Gothoburgo miliaribus & in ostio Albis Gothici sita convenienter, eum

eum observaverint ritum, ut dum Sveciæ Rex equum
conscenderet, Daniæ Rex frenum, Norwegiæ Rex
stapedem teneret (*b*). Honorem autem istum ex te-
nore alius monumenti Historici suo Regi vindicare
student Danici Scriptores (*c*); quam tamen eorum
opinionem sibi minus constare, multis eisdemque
maxime probabilibus argumentis ostendit Nob. LA-
GERBRING (*d*).

(*a*) Quis hic Rex Emundus, *Slemme cognominatus*,
fuerit, qui tempore Sveciæ Regis Erici Victoriosi vixit,
liquido non constat; attamen cum Anundo vel Emun-
do anno 80, qui Svenone Ottone Daniæ Rege fuit
multo posterior, non confundendus. (*b*) Ita hæc ce-
remonia describitur circa finem Codicis Legum We-
strogothicarum. (*c*) Vid. *OL. WORMIUS in duplice*
Serie Regum Daniæ p. 35. (*d*) Vid. *Histor. Svecan.*
Tom. I. p. m. 182, itemque *Andr. Remmeri dissert. de*
Conventu Danabolmensi Praj. Cel. Prof. FANT Upsalæ
editam.

§. V.

Prout vero morum barbaries successu temporum
magis fuit emollita, ita etiam ceremoniæ ad huma-
nitatis studia sensim sunt attemperatæ. Profecto ce-
remonias sub primis Romanorum Imperatoribus ad
elegantiam fuisse compositas, nec tamen propter suam
multitudinem molestias creasse, Historia docet. Post-
quam autem Hierarchia Papalis in præjudicium im-
perii civilis invaluit, mutata quoque fuit rerum pu-
blicarum facies. Quamvis enim Papa Romanus in
fuis

suis bullis profiteretur, se esse servum servorum Dei,
& suum regnum nominaret sedem Apostolicam; re tam
en ipfa eo tendebat, quomodo ad suprematum
totius orbis perveniret, jus sibi arrogans, decernendi,
quæ ceremoniæ non tantum in cultu Dei publico, sed
in civilibus Principum negotiis essent observandæ. Sic
ut enim pietas ac superstitione Regibus atque Princi
pibus plura quandoque extorsit officia, Pontifici Ro
mano, ceu Christi in terris Vicario, exhibita; ita hic
talia Codici Ceremoniarum sollicite inscribenda cura
vit, ut hæc exempla apud alios Principes vim Le
gum deinceps nanciscerentur. Accessit, quod in requi
rendo cultu eo fidentioribus esse licuerit; quoniam Pon
tifex, modestiæ pallio se tegens, profiteretur non sibi
aut suis Ministris, sed Christo & sanctis Apostolis hæc
deberi, in quorum dirissimas iras incurrerent, quot
quot proposito ceremoniarum jugo colla sua minus
obsequiose submitterent. Quantum vero vi juris Ce
remonialis supra omnes Principes se efferat Pontifex
Romanus, satis colligitur ex ritibus, quos Germaniæ
Imperator observabit, sive Romam venerit, sive Pon
tificem convenerit. Electus enim Imperator, dum
Romæ coronabatur, ad locum perveniens elevatum,
ubi Pontifex solio suo sedet magnificus, ex equo de
scendit, & post genuflexionem ter repetitam, ad pe
des Pontificis properavit, illos in reverentia Salva
soris exosculatus. In accubitu mensæ ex tenore Ju
ris Ceremonialis postulabatur, ut Imperator aquam
Papæ

Papæ ad lavandas manus porrigeret; equum aut mulam dum descendit Papa, Imperator vel stapiam, vel frenum teneret, imo per aliquot passus equum duceret (*a*). Pudet plures ejusmodi serias nugas in præsenti afferre; quod etjam eo minus est necessarium, siquidem post famulitium Imperatoris CAROLI V Bononiense, nihil tale de hujus fratre ac Successore FERDINANDO I vel de hujus posteris comperiamus, ut profecto nihil earum rerum, quæ superioribus evenerunt seculis, crederemus, nisi res istæ essent litteris mandatae. Addimus solummodo, quod Patriarcha Rosorum, eminentiam Pontificis Romani sit æmulatus, magnum Rossiae Ducem seu Czarem appellans suum Dominum atque filium; perhibentque nonnulli, Czarem ei vicissim talem præstítisse honorem, ut stapedem teneret, dum Patriarcha equum condescenderet (*b*).

(*a*) Vid. Petri de ANLO libr. de Imperio Romano Germanico p. 229, 238. (*b*) Vid. Histoire de l'Empire de Russie par VOLTAIRE p. 64. aliasque Scriptores.

§. VI.

Contigit etjam superioribus seculis, ut Reges ac Principes non solum certas ceremonias in conventibus cum aliis sui similibus observandas voluerint, sed ius ceremoniale nonnunquam ita extenderint, ut alter præ altero præcedentiam quandam, ex rationibus tamen minus idoneis, postularet. Alii enim ex regni

fui antiquitate & Nationis celebritate, alii ex familiæ regnaticis ætate ac splendore, alii ex titulis, quos Pontifices ipsis tribuerant, alii ex majori, qua in suos cives gaudebant, potentia, contenderunt, jus proœdriæ in publicis confessibus sibi & suis Ministris deberi. Notum est, Regis Sveciæ Oratorem, Nicolaum Ragwaldi, Episcopum Wexionensem, in Consilio Basileensi An. 1434 graviter ursisse, *Regis Sveciæ antelationem inter pene omnes mundi reges*, propterea quod antiquissimi Gothi, ex Scandia orti, non minus gloria rerum gestarum, quam zelo in religionem inclaruissent (a). Quam vanum autem fit illud ex regni ætate petitum præcedentiae fundamentum, vel exinde constare arbitramur, eum quod tempus, majus vel minus, sit idea relativa, nullum jus per se inferens, tum quod nulla sit natio, quæ antiquos non numeret progenitores, omnibus ac singulis ex eadem stirpe prognatis. Et eodem modo de reliquis jam nominatis postulatae præcedentiae capitibus eensemus. Ipsi enim Principes quum sint independentes, paris sunt juris atque dignationis; quod etiam valet de Legatis, quatenus suos repræsentant Principes:

(a) Vide hujus *Orationem in Monumentis Historicis Ecclesiæ SveoGothicæ Rev.* BENZELII p. 101 seq.

§. VII.

Accidit interdum, ut Principes nullam in Jure Ceremoniali Politico dispensationem sine dignitatis suæ int*im-*

¶ II ¶

imminutione se admittere posse opinentur, quo autem, saepe intempestivo, rigore ab expeditis impediuntur conventibus, quem autem alii de negotiorum suorum successu in primis solliciti remittere non dubitarunt, cuius utriusque casus exempla non pauca nobis subministrat Historia. Quanvis Daniæ Rex FRIDERICUS IV, interea dum in Italia commorabatur, animo sibi proposuisset, & Romam videndi & Pontificem compellandi; quominus autem hoc ex voto succederet, obstitit Ceremoniale Romanum. Missis igitur ad Papam aliquot purpuratis, qui absentiam regis excusarent, Pontifex publice fuit testatus, se dolere, quod spe videndi Daniæ Regem destitueretur, in hæc erumpens verba: *Bone Deus, peccata nostra meruerunt, ut hoc gaudio privaremur;* quæ verba dum in privato colloquio cum Cardinale Camerlingo fuissent repetita, Danicus Legatus reposuit: *Non vestra peccata incusate, sed Codicem Vestri Ceremonialis (a).* Contra eadum Imperator HENRICUS Auceps cognominatus, colloquium cum Galliæ Rege CAROLO Simplici desideraret, nec hic illud abnueret, & tamen alter ad alterum accedere nollet, conditio ingeniosa fuit accepta, ut in insula neutrius ditionis haud procul ab urbe Bonna convenirent. Juris Ceremonialis observator minus rigidus fuit Imperator HENRICUS, *Sandus* appellatus, quippe qui quum a Galliæ Rege impetrare non posset, ut ad se veniret, obstantibus ceremoniis, quibus hic adstringi noluit, ille ad hunc ultro accessit,

fit, ingenue asserens, Imperatores ac Reges sine Ceremoniarum pompa colloqui & se invisere posse (b).

(a) Vid. *J. P. de LUDEWIG Proæmium ad opusc. de matrimonii Principum per Procuratores §. XXVIII.* (b)

Vid. *N. H. GUNDLINGS Discours über den jetzigen*
zustand der Europæischen Staaten Tom. II. p. 901.

§. VIII.

Quamvis autem in Principum conventibus molestæ & accurate concinnatae ceremoniæ nostro præfertim ævo, ceu supra monuimus, non obseruentur; has tamen adeo follicite curare solent Legati primi Ordinis, *Ambasadores communiter dicti*, ut in apicibus etiam formularum expendendis multum non raro desudent, secum reputantes, culpam vel levisimam gravissimam mereri censuram. Præcipua autem, quæ ictis Legatis, jura ac dignitatem Principis mittentis repræsentantibus, tribuuntur honoris documenta sunt, quod coram Principe extraneo magna compareant pompa, capita sua in ejus præsentia tegant, quod indicium habetur agnitæ Principum æqualitatis, ad dextram tamen Principis recipientis sedere ipsis non licet, quum Jus Ceremoniale non ferat, ut, repræsentativi hi Principes vero præferantur. In conventibus autem Legatorum publicis summa Juris Ceremonialis hic redit, ut appareat, sollicitam æqualitatis habtam fuisse rationem; quam igitur alter Legatorum alteri exhibet civilitatem, parem ille vicissim ab hoc expre-

experitur. Ut igitur in pacificatione Radstado-Badensi an. 1714 nullæ exsisterent de præcedentia inter Legatos controversiæ, ædes, in quibus publicus habebatur conventus, eum in modum fuerunt exstructæ, ut cuivis Legato sua esset janua; mensa etiam, cui assidebant, ovalis fuit figuræ, & quivis legatus, postquam per januam intravit, sellam occupavit sibi proximam; quem etiam morem in Pace Ultrajectina pauclo ante fuisse observatum legimus. (a).

(a) Vid. GUNDLINGII libr. citat. p. 925.

§. IX.

Jurisprudentia Naturali simulque Jure Gentium & GROTIO & PUFENDORFIO horumque asseclis magis, quam sub Scholasticorum principatu factum est, excultis, controversiæ, quibus Nationes distinebantur, ad accuratius revocatae sunt examen, nec obscure patuit, multas prærogativas, propter quas aliqui Principum Europæ se reliquis præferrent, idoneo nullo superstructas esse fundamento. Constitit enim, quod Princeps quilibet alteri, suo non vasallo, esset æqualis. Quare etiam Jus Ceremoniale Politicum novam assumit formam, libera utpote inter ipsos Principes vel horum Legatos nixam conventione. Præcipue vero in Pace Westphalica an. 1648, qua æquilibrium inter Europæ regna fuit constitutum, in eo studium collocabatur, ut ceremoniæ, in conventibus publicis observandæ, fierent simpliciores, nec obortis:

controversiis, quarum compositionem salus postulabat
 civitatum, moras necterent importunas. Gallis tamen
 solet objici, quod præcedentiam sæpiissime affectave-
 rint, adeo ut in dicta pace Reges Sveciæ & Galliæ
 esse pares, ægre agnoscerent. Mais les Ambassadeurs
 & les Plénipotentiaires de Suède dirent ouvertement aux
 Ministres de France en 1648 au Congrès de Westphalie,
 que leur Reine & la Couronne de Suède étoient en pos-
 session réelle de la même dignité, d'ont un Roi de France
 jouissoit, que par consequent les deux Couronnes étoient tout
 à fait égales entr' elles pour le rang, & que la Couronne
 de Suède ne céderoit pas la moindre chose à celle de
 France in præcedentia & prærogativa (a). Quum ni-
 hilominus tempore Sveciæ Regis CAROLI GUSTA-
 VI contentio inter eum & Galliæ Regem, qui potior
 esse voluit, fuisset exorta, huic non cessit Carolus
 Gustavus, quæ discordia non aliter potuit componi,
 quam ut in fœderis instrumento, quod Galli Svecis
 traderent, Rex Galliæ, in instrumento autem Gallis
 exhibendo, Sveciæ Rex priorem obtineret locum (b).
 Qualem morem ceu præceptum Juris Ceremonialis
 publici in tractatibus initis fuisse observatum novimus.
 Quæri autem potest: an, si quis a parte Legati inter-
 veniat ceremoniæ cujusdam neglectus, hic justam bello
 causam præbeat? Quod certe non affirmaverimus;
 nulla enim injuria alteri Parti ex destinato consilio
 fuit illata; quamobrem si Legatus vel ex inanimad-
 vertentia, vel propter molestam ceremoniarum obser-
 van-

* 15 *

vantiam quid præter rem commiserit, humanitati hoc erit dandum, nec innocentium civium sanguine vindicandum. Ita quidem censet Philosophus, licet aliud subinde videatur Politicis, propter ejusmodi minutias gravissimas interdum contentiones moventibus.

(a) Vide *de ROUSSET Memoires &c. Cap. VII.* (b)
Vid. *GUNDLINGS libr. p. 922, 923.*

§. X.

Coronidis loco addere liceat, quod quamvis Principum Europæ nullus perfecto postulare posse jure, ut ceteri sibi præcedentiam in solennibus conventibus relinquant; inde tamen ab antiquissimis retro temporibus mos instar communis legis invaluerit, ut præcipius honor Pontifici R. et hujus Nuntiis, tum Imperatoribus & horum Legatis, proximus Regibus & horum Legatis &c. tribueretur, non ex jure quodam Suprematus, sed propter negotiorum gerendorum ordinem & ex tacito quodam Principum consensu.

Tantum.

卷之三